

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język polski Arkusz 1. Test <i>Język polski w użyciu</i> Test historycznoliteracki
<i>Poziom:</i>	Poziom podstawowy
<i>Formy arkusza:</i>	MPOP-P1-100, MPOP-P1-300, MPOP-P1-400, MPOP-P1-Q00, MPOU-P1-100
<i>Termin egzaminu:</i>	20 sierpnia 2024 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	9 września 2024 r.

Ogólne zasady oceniania zadań w części testowej

Przykładowe rozwiązania zadań otwartych nie są wzorcem oczekiwanych sformułowań.

Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania – również te nieprzewidziane jako przykładowe odpowiedzi w zasadach oceniania.

- Odpowiedzi nieprecyzyjne, niejednoznaczne, niejasno sformułowane uznaje się za błędne.
- Gdy jako rozwiązanie tego samego zadania zdający podaje kilka odpowiedzi, z których jedna jest poprawna, a inne – błędne, nie otrzymuje punktów za żadne z tych rozwiązań.
- Jeżeli odpowiedź zawiera wyłącznie cytaty, to jest oceniana na 0 pkt.
- Jeżeli informacje zamieszczone w odpowiedzi (również te dodatkowe, a więc takie, które nie wynikają z treści polecenia) świadczą o nierozumieniu omawianego zagadnienia i zaprzeczają pozostałej części odpowiedzi stanowiącej prawidłowe rozwiązanie zadania, to za odpowiedź jako całość zdający otrzymuje 0 pkt.
- Jeżeli rozwiązanie zadania sprawdzającego znajomość problematyki i treści lektur obowiązkowych zawiera błąd rzeczowy, to ocenia się je na 0 pkt.
- W zadaniach zamkniętych każdy sposób oznaczenia odpowiedzi (podkreślenie, przekreślenie, zakreślenie, obwiedzenie itd.) jest uznawany za wybór tej odpowiedzi, pod warunkiem że zdający konsekwentnie go stosuje w jednym zadaniu.

Zadanie 1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2024¹	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania [...] tekstów kultury [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru [...] tekstów kultury na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 1) przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych [...]; 3) [...] odczytuje informacje i przekazy jawne i ukryte [...]. SP I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]; 5) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio (ukryte).

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B

Zadanie 2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania [...] tekstów kultury [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru [...] tekstów kultury na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 1) przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych [...]; 3) [...] odczytuje informacje i przekazy jawne i ukryte [...]. SP I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...];

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. 2022 poz.1246).

	5) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio (ukryte); 7) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście [...].
--	--

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Defensywny pesymista formułuje mniejsze/niższe oczekiwania wobec przyszłości, co sprawia, że mniej boi się porażki.
- Założenie, że słabo sobie poradzimy w wymagającej sytuacji, sprawia, że przestajemy się koncentrować na lęku przed porażką.

Zadanie 3. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
1. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania [...] tekstów kultury [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru [...] tekstów kultury na różnych poziomach [...].	1. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 1) przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych [...]; 3) [...] odczytuje informacje i przekazy jawne i ukryte [...]. SP 1. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]; 5) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio (ukryte); 7) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście [...].

Zasady oceniania

2 pkt – rozstrzygnięcie i poprawne uzasadnienie w odniesieniu do obu tekstów oraz do sentencji Winstona Churchilla.

1 pkt – rozstrzygnięcie i poprawne uzasadnienie w odniesieniu do jednego tekstu oraz do sentencji Winstona Churchilla.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi ocenione na 2 pkt

- Według Churchilla tylko optymizm jest postawą przydatną w życiu. Ta opinia nie znajduje potwierdzenia w żadnym z tekstów. Agata Cieślik wskazuje na przydatność optymizmu, ale podkreśla również, że nadmierny optymizm może prowadzić do bagatelizowania rzeczywistych problemów, zaleca zatem przyjęcie postawy realisty. Z kolei Malwina Szpitalak podkreśla, że optymistą dotkliwiej odczuwa porażki, dlatego – jej zdaniem – lepiej jest być defensywnym pesymistą.
- Opinia Churchilla częściowo znajduje potwierdzenie w tekście 1. Według Agaty Cieślik postawa optymistyczna pomaga w wielu aspektach życia. Autorka wskazuje jednak również na negatywne konsekwencje tej postawy. Tekst 2. nie potwierdza opinii Churchilla. Malwina Szpitalak zaleca przyjęcie postawy defensywnego pesymisty.

Zadanie 4. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru [...] tekstów kultury na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 1) przetwarza [...] informacje z tekstów [...].
III. Kształcenie językowe. 3. Funkcjonalne wykorzystanie wiedzy o języku w odczytaniu sensów zawartych w strukturze głębokiej tekstów [...] nieliterackich.	III. Kształcenie językowe. 3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 5) [...] wartościuje wypowiedzi językowe, stosując kryteria, np. prawda – fałsz [...]; 6) rozróżnia pojęcia [...] dezinformacji; rozpoznaje te zjawiska [...] i je charakteryzuje.

Zasady oceniania

1 pkt – wybranie wniosku A i poprawne wyjaśnienie, na czym polega zafałszowanie informacji.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Litera oznaczająca wybrany wniosek: A

Przykładowe wyjaśnienie

Z tekstu Agaty Cieślik nie wynika wniosek, że optymizm gwarantuje człowiekowi długowieczność. Choć autorka zauważa, że postawa optymistyczna wpływa korzystnie na zdrowie człowieka, to wskazuje również, że nadmierny optymizm może skłaniać do ryzyka i szkodzić zdrowiu.

Zadanie 5. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru [...] tekstów kultury na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 3) analizuje strukturę tekstu: odczytuje [...] sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację.
II. Kształcenie językowe. 3. Funkcjonalne wykorzystanie wiedzy o języku w odczytaniu sensów zawartych w strukturze głębokiej tekstów [...] nieliterackich.	II. Kształcenie językowe. 2. Zróżnicowanie języka. Zdający: 6) rozpoznaje słownictwo o charakterze wartościującym [...].

Zasady oceniania

1 pkt – zaznaczenie dwóch poprawnych odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

PP

Zadanie 6. (0–4)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania [...] tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru [...] tekstów kultury na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 1) przetwarza [...] informacje z tekstów, np. publicystycznych [...]; 3) [...] odczytuje informacje i przekazy jawne i ukryte [...]. SP I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]; 4) odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od informacji drugorzędnych; 5) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio (ukryte).

II. Kształcenie językowe. 1. Pogłębianie funkcjonalnej wiedzy z zakresu nauki o języku.	1. Gramatyka języka polskiego. Zdający: 1) wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni w [...] tworzeniu własnych wypowiedzi. 4. Ortografia i interpunkcja. Zdający: 1) stosuje zasady ortografii i interpunkcji [...].
III. Tworzenie wypowiedzi. 2. Wykorzystanie kompetencji językowych [...] w wypowiedziach [...] pisemnych.	2. Mówienie i pisanie. Zdający: 2) buduje wypowiedź w sposób świadomy, za znajomością jej funkcji językowej [...]; 4) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: [...] notatka syntetyzująca.

Zasady oceniania notatki syntetyzującej

Za notatkę syntetyzującą można uzyskać 4 punkty, w tym 3 punkty za treść i 1 punkt za poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną.

Treść

	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
		notatka spełnia kryteria A, B i C określone dla 3 pkt, ALE nie została zachowana dozwolona liczba wyrazów	notatka spełnia kryteria A, B i C określone dla 2 pkt, ALE nie została zachowana dozwolona liczba wyrazów	notatka spełnia kryteria A i C określone dla 1 pkt, ALE nie została zachowana dozwolona liczba wyrazów
		ALBO	ALBO	ALBO
A. przedstawienie stanowiska każdego autora	notatka przedstawia – oparte na kluczowych dla tematu informacjach – stanowisko każdego autora względem zagadnienia określonego w temacie notatki, odtworzone na podstawie informacji zawartych w tekście, <u>na odpowiednim poziomie uogólnienia</u>	notatka przedstawia – oparte na kluczowych dla tematu informacjach – stanowisko każdego autora względem zagadnienia określonego w temacie notatki, odtworzone na podstawie informacji zawartych w tekście, <u>ale poziom uogólnienia jest zaburzony</u>	notatka przedstawia stanowisko każdego autora względem zagadnienia określonego w temacie notatki, odtworzone na podstawie informacji zawartych w tekście	notatka nie spełnia żadnego z kryteriów określonego dla 1 pkt
B. zestawienie stanowisk obu autorów	w notatce <u>zestawiono stanowiska obu autorów</u> ; poprawnie wskazano np. punkty wspólne/rozbieżne albo różnorodność aspektów zagadnienia określonego w temacie notatki ujętych w tekstach obu autorów	w notatce <u>zestawiono stanowiska obu autorów</u> ; poprawnie wskazano np. punkty wspólne/rozbieżne albo różnorodność aspektów zagadnienia określonego w temacie notatki ujętych w tekstach obu autorów	stanowisk obu autorów <u>nie zestawiono albo zestawiono je niepoprawnie</u> ; nie wskazano np. punktów wspólnych/rozbieżnych albo różnych aspektów zagadnienia określonego w temacie notatki ujętych w tekstach obu autorów	
C. spójność	notatka stanowi logiczną i zorganizowaną całość	notatka stanowi logiczną i zorganizowaną całość ALBO w notatce występują usterki w spójności	notatka stanowi logiczną i zorganizowaną całość ALBO w notatce występują usterki w spójności	
D. długość notatki	60–90 wyrazów	60–90 wyrazów	60–90 wyrazów	

Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna

1 pkt – poprawny zapis, dopuszczalne dwa błędy (językowe, ortograficzne lub interpunkcyjne).
 0 pkt – trzy i więcej błędów (językowych, ortograficznych lub interpunkcyjnych).

Uwaga.

Jeżeli w kryterium *Treść* przyznano 0 pkt, wówczas nie przyznaje się punktów w kryterium *Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna*.

INFORMACJA O ZASADACH OCENIANIA NOTATKI SYNTETYZUJĄCEJ NAPISANEJ PRZEZ ZDAJĄCYCH ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ (Z DYSLEKSJĄ LUB DYSORTOGRAFIĄ)	
Treść (0–3)	Egzaminator ocenia treść notatki syntetyzującej zgodnie z tabelą zamieszczoną na stronie 8 tego dokumentu.
Poprawność językowa (0–1)	1 pkt – zapis poprawny językowo, dopuszczalne trzy błędy językowe. 0 pkt – cztery i więcej błędów językowych. <i>Uwaga. Oceniając notatkę syntetyzującą zdającego, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się (dysleksję lub dysortografię), egzaminator nie ocenia ani poprawności ortograficznej, ani interpunkcyjnej.</i>

Wskazówki dotyczące realizacji tematu notatki**1) Stanowiska autorów tekstów**

- a) Stanowisko autorki 1. tekstu, np.
 Nastawienie człowieka do życia zmienia się wraz z wiekiem i może być różne w zależności od dziedzin życia. Bezpieczną postawą jest postawa realisty.
- b) Stanowisko autorki 2. tekstu, np.
 Nastawienie do życia zależy od oceny przez człowieka sytuacji. Zalecaną postawą jest postawa defensywnego pesymisty.

Uwaga.

Jeżeli zdający, przedstawiając stanowisko każdej z autorek, określi, że dana autorka odnosi się tylko do optymizmu albo tylko do pesymizmu, to za treść przyznaje się nie więcej niż 1 pkt.

2) Zestawienie stanowisk, np.

Z zestawienia stanowisk autorek obu tekstów musi wynikać, że obie odnoszą się i do optymizmu, i do pesymizmu.

Uwaga.

Kompozycja notatki jest dowolna, np. zdający może zacząć od zestawienia stanowisk autorek tekstów albo od przedstawienia stanowiska każdej z nich.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 3 punkty za treść

Zarówno Agata Cieślik, jak i Malwina Szpitalak uważają, że nadmiernie optymistyczna postawa może się w niektórych sytuacjach nie sprawdzić, a trochę pesymizmu zwiększa prawdopodobieństwo sukcesu. Agata Cieślik uważa, że optymistyczna postawa wpływa na mniejszą podatność na zmęczenie i depresję, jednak może prowokować ryzykowne zachowania. Natomiast nadmiernie pesymistyczna postawa może prowadzić do zwiększonej podatności na zaburzenia nastroju. Malwina Szpitalak uważa jednak, iż defensywny pesymizm pozwala lepiej przygotować się do danej sytuacji, zredukować lęk i może przynieść lepsze skutki niż przesadny optymizm. [80 wyrazów]

Zadanie 7. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej [...]. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich [...] na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 8) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne uzupełnienie obu wierszy tabeli.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A4, B1

Zadanie 8. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
1. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...] oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury oraz innych tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich i tekstów kultury na różnych poziomach: dosłownym, metaforycznym, symbolicznym [...].	1. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...]. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 6) odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki. SP 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 11) interpretuje dzieła sztuki ([...] grafika [...]); 15) znajduje w tekstach współczesnej kultury [...] nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych.

Zasady oceniania

2 pkt – rozstrzygnięcie i trafne uzasadnienie w odniesieniu do fragmentu *Pieśni III* ORAZ do ilustracji.

1 pkt – rozstrzygnięcie i trafne uzasadnienie w odniesieniu do fragmentu *Pieśni III* ALBO do ilustracji.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Postawa Fortuny jest podobna. W *Pieśni III* przedstawiona jest jej niestałość (raz sprzyja człowiekowi, innym razem się od niego odwraca), z kolei na ilustracji zmienność Fortuny symbolizuje koło (siedzący na nim człowiek łatwo może z niego spaść).
- Tak, postawa Fortuny wobec życia ludzkiego w obu tekstach kultury jest podobna. Podobieństwo przedstawienia postawy Fortuny wobec człowieka polega na ukazaniu jej niestałości. W wierszu Kochanowskiego podkreśla się, że bogini jest postacią zmienną. Tę obserwację potwierdza ilustracja Behama, na której Fortuna trzyma koło z rękociągą służącą do jego obracania.
- W obu tekstach Fortuna jest przedstawiona jako ta, która decyduje o życiu ludzkim. Na obrazie Fortuna trzyma koło, a człowiek na jego szczycie wie, że może spaść – zdaje się prosić boginię o to, by nie obracała kołem. Kochanowski nawiązuje do Fortuny i jej niestałości – może ona nagle odmienić los tego, *który siedzi wysoko*, który cieszy się szczęściem.

Uwaga.

Za poprawną uznaje się odpowiedź, z której wynika, że w każdym z tekstów postawa Fortuny wobec ludzkiego losu jest zmienna.

Zadanie 9.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...]. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury oraz innych tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji.	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

D

Zadanie 9.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...]. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury oraz innych tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji.	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...];

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne uzasadnienie, że bajka *Mysz i kot* bawi oraz uczy.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- W bajce posłużono się komizmem widocznym w zachowaniu kota czy zarozumiałej myszy. Ponadto utwór zawiera morał, że pycha jest zgubna.
- Bajka bawi poprzez ukrycie ludzkich wad pod maską zwierzęcych postaci i zasugerowanie na początku utworu głupoty myszy (uważa, że jest mądra, ponieważ zjadła książkę). Jednocześnie utwór przekazuje ogólnoludzką prawdę/morał/pouczenie, że próżność/pycha/wywyższanie się/ zadufanie w sobie prowadzi do zguby.

Zadanie 10. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...] oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury oraz innych tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich i tekstów kultury na różnych poziomach: dosłownym, metaforycznym, symbolicznym [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 5) interpretuje treści [...] symboliczne utworu literackiego; 8) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; 9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie znaczenia podziału na strony lewą i prawą we fragmencie *Dziadów* cz. III na podstawie znajomości problematyki całego utworu.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Ten podział jest odzwierciedleniem dobra i zła. Po stronie prawej są patrioci, którzy oburzają się postawą zdrajców narodu, znajdujących się po stronie lewej.
- Po prawej stronie są patrioci, a ci po lewej są lojalni wobec cara/caratu.
- Po prawej stronie są patrioci, a ludzie po lewej stronie pragną się przypodobać Senatorowi, ponieważ liczą na korzyści.

Zadanie 11.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury [...] światowej oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania [...] literatury [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich [...] na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 4) rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego [...]; 8) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe.

III. Tworzenie wypowiedzi. 4. Doskonalenie umiejętności retorycznych [...].	III. Tworzenie wypowiedzi. 1. Elementy retoryki. Zdający: 2) [...] rozróżnia cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej [...]; 5) rozróżnia typy argumentów, w tym argumenty pozamerytoryczne [...].
--	--

Zasady oceniania

1 pkt – trafne wykazanie, że Zagłoba posługuje się argumentem odwołującym się do emocji.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Zagłoba podkreśla, że ojczyznę należy kochać.
- Zagłoba podkreśla, że ten, kto nie będzie walczył w obronie ojczyzny, nie zasługuje na jej miłość.
- Zagłoba próbuje zawstydzić odbiorców poprzez deklarację, że pójdzie walczyć, chociaż jest stary.
- Zagłoba przypomina Polakom, że mają powinności/obowiązki wobec ojczyzny jak wobec matki.

Zadanie 11.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania [...] literatury [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich [...] na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 4) rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego [...].
II. Kształcenie językowe. Funkcjonalne wykorzystywanie wiedzy o języku w odczytaniu sensów [...] tekstów literackich.	II. Kształcenie językowe. 2. Zróżnicowanie języka. Zdający: 6) [...] odróżnia słownictwo neutralne od słownictwa o zabarwieniu emocjonalnym [...].
III. Tworzenie wypowiedzi. 4. Doskonalenie umiejętności retorycznych [...].	III. Tworzenie wypowiedzi. 1. Elementy retoryki. Zdający: 4) wyjaśnia, w jaki sposób użyte środki retoryczne [...] oddziałują na odbiorcę.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne podanie przykładu środka retorycznego i jego nazwy.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Przykład środka retorycznego	Nazwa środka retorycznego
„Kto przy niej dziś nie stanie, kto jej na ratunek nie pobieży...”	anafora / powtórzenie
„Na Szweda! [...] Na Szweda!”	powtórzenie / wykrzyknienie
panowie bracia!	apostrofa
„ten nie syn, ale pasierb”	antyteza / słownictwo wartościujące
„w imię tej matki, która nas wszystkich wykarmiła”	alegoria ojczyzny jako matki / metafora
„Poprzysięgnijmy sobie”	tryb rozkazujący
<i>repeto / hostibus</i>	zapożyczenia z języka łacińskiego / wyrazy łacińskie / makaronizmy

Zadanie 12. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...]. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich i tekstów kultury na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 8) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; 9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie na przykładzie bohatera *Wesela*, wybranego z ramki, jak w dramacie spełnia się zapowiedź Chochoła.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Chochół zaprasza na wesele widma, z których każde jest projekcją myśli bohatera, do którego przychodzi, i odsłania jego wnętrze (pragnienia/kompleksy), np.:

- Stańczyk odwiedza Dziennikarza, aby wskazać mu jego wady i właściwą drogę postępowania. / Stańczyk zarzuca Dziennikarzowi bierność i negatywny wpływ na ludzkie umysły, usypianie narodu.
- Rycerz to postać z dramatu Poety, krytykuje jego dekadentyzm.
- Hetman krytykuje decyzję Pana Młodego o małżeństwie z chłopką. / Hetman podkreśla, że Pan Młody jest zdrajcą, bo bawi się, zapomniał o walce za ojczyznę.
- Upiór Szeli to wyrzut sumienia Dziada, który brał udział w rabacji galicyjskiej.

Zadanie 13. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury [...] światowej oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich [...] na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Czytanie utworów literackich. Zdający: 4) rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego [...]; 9) rozpoznaje tematykę [...] poznanych tekstów [...].

Zasady oceniania

2 pkt – zaznaczenie trzech poprawnych odpowiedzi.

1 pkt – zaznaczenie dwóch poprawnych odpowiedzi.

0 pkt – zaznaczenie jednej poprawnej odpowiedzi lub odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

PFP

Zadanie 14. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich [...] na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 8) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; 9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne wyjaśnienie – na przykładzie dwóch bohaterów *Dżumy* – jakie różne postawy wobec dżumy przyjmowali ludzie.

1 pkt – poprawne wyjaśnienie postawy wobec dżumy na przykładzie jednego bohatera *Dżumy*.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- To postawa humanitarna. Przykładem takiej postawy w powieści jest Rambert, który podejmuje decyzję o pozostaniu w Oranie i wsparciu oddziałów sanitarnych. Wie, że jeśli uciekłyby z miasta zmagającego się z epidemią – złem, nie potrafiłby cieszyć się w pełni własnym szczęściem.
- Jest to heroiczna, bezinteresowna postawa, którą należy przyjmować, mimo świadomości, że zło nigdy całkowicie nie ginie. Świadomość, że zwycięstwa zawsze będą tymczasowe, nie może być powodem, by tej walki zaniechać. Przykładem takiej heroicznej postawy w powieści jest Jean Tarrou, tworzący oddziały sanitarne, od początku bezinteresownie zaangażowany w walkę z epidemią.
- Zdaniem doktora Rieux obowiązkiem moralnym człowieka jest walka ze złem. Jest on lekarzem, który jako pierwszy (z doktorem Castelem) rozpoznaje dżumę w Oranie, a następnie z poświęceniem walczy z chorobą (dżuma jest symbolem zła), do samego końca, nie oczekując żadnej nagrody.
- To postawa pokorna wobec zła. Ojciec Paneloux początkowo postrzegał dżumę jako sprawiedliwą karę za grzechy ludzi i nawoływał ich do poprawy.
- Niektórzy ludzie, np. Rambert, przyjmowali początkowo egoistyczną postawę wobec dżumy. Dziennikarz chciał za wszelką cenę opuścić miasto i wrócić do ukochanej.
- Akceptowanie dżumy, a nawet cieszenie się, że ona istnieje, bo ludzie zapominają o innych sprawach - np. Cottard był zadowolony z wybuchu epidemii, bo zapomniano o jego przestępstwie i czuł się bezkarny.

Zadanie 15.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...] oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich [...] na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 8) wykazuje się znajomością [...] treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; 9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...]; 13) porównuje utwory literackie lub ich fragmenty, dostrzega kontynuacje i nawiązania w porównywanych utworach [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Lalka

Zadanie 15.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...]. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich [...] na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Ocena społeczeństwa jest krytyczna. Są nierówności społeczne, rozwarstwienie.
- Ocena jest negatywna, ponieważ Polacy nie mają wspólnego celu, za bardzo koncentrują się na przeszłości.